

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

53.

ELŐTERJESZTÉS
a Képviselőtestület 2014. május 9-i ülésére

Tárgy: Beszámoló az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról

Előadó: Dr. Áldozó Tamás polgármester
Szalainé Tihanyi Andrea intézményvezető

Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést kell készíteni. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. melléklete alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

- 1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.**
- 2. Az önkormányzat által nyújtott pénzübeli, természetbeni ellátások biztosítása:**
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzübeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- 3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:**
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- 4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.**
- 5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).**
- 6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.**
- 7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).**

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adatai:

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának adatai alapján Pápa városban 2013. december 31. napján 33 301 fő rendelkezett lakóhellyel, melyből a 0-18 éves korosztály 6 253 fő. 2013. évben a születések száma 361 volt.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

A Gyvt. meghatározza a gyermekek védelmének rendszerét. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják. A beszámoló az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátásokat mutatja be.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyámhatóság a jogosult gyermek számára a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. Az ellátás célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, az „egyszeri támogatás” elnevezésű pénzbeli támogatásnak, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok felsőfokú tanulmányait elősegítő program) igénybevételére.

A gyámhatóság támogatásban részesíti a gyermeket gondozó családot, ha az 1 főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének

- a) 140 %-át (2013. évben 39 900 forint) az egyedülálló szülő, a tartósan beteg, illetve fogyatékos gyermek, valamint a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató 23. életévét be nem töltött, illetve a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló 25. életévét be nem töltött fiatal felnőtt esetében, illetve
- b) 130 %-át (37 050 forint) az a) pontban felsoroltak alá nem tartozó esetekben, feltéve hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során, a vagyon egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban nem haladja meg külön – külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegnek 20-szorosát (2013. évben 570 000 forint), együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 70-szeresét (2013. évben 1 995 000 forint).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú jogosult a lakcím szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál kérheti. A gyámhatóság (jegyző) a feltételek fennállása esetén 1 év időtartamra állapítja meg a jogosultságot.

2013. december 31-én a támogatásban részesítettek száma 1376 fő volt, amely 692 családot érintett. Elutasított kérelem nem volt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek 32 %-a a 0-6, 45 %-a a 7-14, 19 %-a a 15-18, 4 %-a pedig a 19-25 éves korosztályhoz tartozik.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén és november 1-jén fennáll „egyszeri” támogatást folyósít.

Egyszeri támogatásban 2013. augusztus hónapban 1 457 fő, míg 2013 novemberében 1 376 fő részesült, melynek fedezetét a központi költségvetés biztosította. A támogatás esetenkénti összege **5 800 forint/fő** volt, a kifizetés Erzsébet – utalványban történt.

2.2. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Az önkormányzat rendkívüli gyermekvédelmi támogatást biztosított Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének a Pápa városban biztosítható pénzbeli és természetben nyújtott szociális és gyermekvédelmi ellátásokról és az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 16/2010. (VII.08.) rendelete (továbbiakban: önkormányzati rendelet) azon gyermekek, illetve családok részére, akik létfenntartásukat veszélyeztető élethelyzetbe kerültek, vagy időszakosan létfenntartási gondokkal küzdenek. A rendelet meghatározza a támogatás feltételeit, a jövedelemszámítás módját, a támogatás mértékét és az esetenként adható támogatás összegét is.

A rendelet az 1 főre jutó jövedelmi értékhatárt a gyermeket egyedül nevelő szülő, vagy törvényes képviselő esetén 44 200 forintban, míg család esetében 39 900 forintban határozta meg.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 2013. évben 763 család 1414 kiskorú részesült. Pénzbeli támogatásként kifizetett összeg 11 418 642 forint, a természetbeni ellátásként nyújtott támogatás pedig 642 250 forint volt. Kérelmet nem kellett elutasítani.

2.3. Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.

A jegyző az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelemre - annak a szülőnek vagy családba fogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző megállapította, és legkésőbb annak az óvodai nevelési évnek a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdje az óvodai nevelésben való tényleges részvételt, és a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül - a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint - rendszeresen jár óvodába.

A már korábban megállapított jogosultságokkal együtt június hónapban 34 gyermek, decemberben pedig 25 fő részesült óvodáztatási támogatásban.

A pénzbeli támogatás összege 2013. évben gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követően esetenként gyermekenként tízezer forint volt, ennek alapján összesen **2013. évben 740 000 forint támogatás került kifizetésre, melynek fedezetét a központi költségvetés biztosította.**

2.4. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

2.4.1. Tankönyvtámogatás

Az önkormányzat rendelete alapján a polgármester az általános vagy középiskolai nappali rendszerű oktatásban résztvevő gyermeket - aki más jogcímen normatív kedvezményben nem részesül – 10 000 forint tankönyvtámogatásban részesítheti, amennyiben családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 145 %-át (2013. évben 41 325 forint), gyermekét egyedül nevelő esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 160 %-át (2013. évben 45 600 forint) nem haladja meg.

A kérelmet október 31-ig lehet benyújtani, a határidő elmulasztása jogvesztő.

Tankönyvtámogatásban 2013. évben 3 fő részesült, elutasított kérelem nem volt.

2.4.2. Gyermekétkeztetési kedvezmény

Az önkormányzati rendelet alapján a gyermek rászorultságára tekintettel a polgármester

- 100%-os mértékű gyermekétkeztetési kedvezményt állapít meg azon családok részére, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2013. évben 37 050 forint),
- 50%-os mértékű gyermekétkeztetési kedvezményt állapít meg azon családok részére, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át (2013. évben 39 900 forint).

2013. évben 67 fő részesült 50%-os, 2 fő pedig 100%-os támogatásban.

2.4.3. HPV elleni védőoltás

Önkormányzati rendelet alapján a Pápan bejelentett lakóhellyel rendelkező, 13. életévüket tárgyévben betöltő leánygyermek részére a méhnyakrák és a nemi szervi szemölcsök elleni védőoltás megvásárlásához nyújt támogatást az önkormányzat. Saját forrásból abban az esetben vállalja át a három védőoltásból álló sorozatból a második és a harmadik oltás költségeit, amennyiben a szülő igazolja, hogy az első oltást megfizette.

2013. évben 58 gyermek szülője élt ezzel a lehetőséggel.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Gyvt. értelmében a személyes gondoskodást nyújtó alapellátásoknak (gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmenti gondozása) hozzá kell járulniuk a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások a gyermek családban történő nevelésének elősegítését és a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését célozzák.

3.1. Gondozási Központ családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás

Az Egyesített Szociális Intézmény Gondozási Központja 2013-ban a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást Pápa város közigazgatási területén látta el.

A szolgálatnál foglalkoztatott dolgozók képzése megfelelt a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM. rendeletben (továbbiakban: SzCsM rendelet), valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM. rendeletben (továbbiakban: NM. rendelet) foglaltaknak. Mindkét szolgáltatás határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

A családsegítő szolgáltatást 4 fő családgondozó és 1 fő asszisztens, a gyermekjóléti szolgáltatást 8 fő családgondozó és 1 fő asszisztens végezte.

A családsegítő szolgáltatás célja, hogy a segítségre szoruló ügyfelek önmaguk legyenek képesek életük továbbvitelére, nehézségeik megoldására.

A segítő szolgáltatás keretében szociális és mentálhigiénés problémák kezelése, a juttatásokhoz, ellátásokhoz való hozzáférés, krízishelyzet kezelés és lehetőség szerint az ilyen helyzetekhez vezető okok megelőzése a meglévő életvezetési képesség megőrzése jelenti a családgondozást. A feladat megoldásoknál a komplexitás az irányadó.

A 2013. évi forgalmi adatok alapján 2 429 fővel állt kapcsolatban a szolgálat, ebből 295 fő volt az új igénybevevő. Az ügyfelek körében egyre gyakoribb az egyszeri, eseti segítségnyújtás, amelyek a következők:

- anyagi jellegű,
- foglalkoztatással kapcsolatos (munkanélküliség),
- információkérés, ügyintézésben segítségkérés és
- mentális problémák.

A rendszeres szociális segély folyósítása együttműködési kötelezettséget ír elő a családsegítő szolgálattal. Az ellátásban részesülőknek vállalni kell a **beilleszkedést segítő programban való részvételt**, melynek tartalmi elemei a következők:

- egyéni képességeket fejlesztő, vagy az életmódot formáló tanácsadás,
- esetkezelésen belül a személyes megerősítés,
- mentális tanácsadás, gondozás – a tartós munkanélküliségből következő pszichés traumák és a hátrányos helyzetből adódó nehézségek leküzdésére,
- szociális problémák kezelése,
- családi kapcsolatok erősítése,
- családgondozás: a megfelelő ellátások igénybevételére ösztönzés,
- közösségi programban való részvétel: visszaintegrálás a társadalmi környezetbe, az alapvető társas készségek kialakítása, szinten tartása, fejlesztése, önértékelés javítása,
- jogi, pszichológiai tanácsadás.

2013-ban 68 fő rendszeres szociális segélyezett ügyfél vett részt a programban, 13 fő jogosultsága szűnt meg a következő okok miatt: 3 fő öregségi nyugellátásra, 2 fő foglalkoztatást helyettesítő támogatásra szerzett jogosultságot, 5 fő elhelyezkedett, 1 fő saját kérésére a támogatás megszűnt, 2 fő pedig elhunyt.

A családsegítési szolgáltatás szerves részévé vált a városban az **adománykezelés** és osztás. 2013-ban 853 fő részesült a ruházatot, cipőt, bútort tartalmazó természetbeni juttatásban.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal az EU élelmiszersegély program keretében élelmiszersegélyt juttat minden évben a városba. Az akció keretében 2013-ban három alkalommal (január, június és október) összesen 37513,6 kg élelmiszer érkezett, melyből 1660-1700 család részesült.

A Teuton Lovagrend által felajánlott bébiételeket 2013 márciusában 439 családnak, a decemberi szállítmányt a bölcsődéknek juttatta el a szolgálat.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Összefoglaló a jelzőrendszeri tagok jelentéseiből

Az NM. rendeletnek megfelelően **42 jelzőrendszeri tag kapott felkérést a 2013. évi gyermekvédelmi tevékenységük beszámolójának elkészítésére, előre kidolgozott, egységes szempontok alapján, írásban kitöltendő űrlap formájában.**

A diszfunkcióval működő családokban a szülői szerepek hiányában nehézséget jelent a kortárs csoportok káros hatásainak ellensúlyozása. Nehéz sikert elérni az olyan családból érkező fiatalnál, ahol nincs értéke sem a megszerzett tudásnak, sem a munkának.

A vizsgált időszakban a jelzőrendszeri tagok és a gyermekjóléti szolgálat tapasztalatai szerint a gyermekek társadalmi normákat sértő, deviáns megnyilvánulásainak főbb okai a következők:

- szülők párkapcsolati problémái,
- a család szocio-kulturális háttere,
- a tankötelezettségi korhatár változása,
- a tankötelezettség teljesítésének megszegése.

A szolgálat a jelzőrendszer működtetésével, a tagok egymás közötti szoros együttműködésével, folyamatos információcserével és problémaorientáltan foglalkozik a bajbajutott családokkal, a gyermekek érdekeit szem előtt tartva. A család életébe való beavatkozás mértékének arányban kell lennie a veszélyeztettségének mértékével.

Az adatokat szolgáltatató tagok mindannyian megfogalmazták, hogy mennyire fontosak a személyes találkozások során kialakított bizalmi kapcsolatok, amelyek kiépítése után apró lépésekkel, segítségekkel lehetséges a családi egyensúly helyreállítása.

A rendőrség munkatársaival napi kapcsolatban állnak a gyermekjóléti szolgáltatás családgondozói: a védelembe vételi eljárásokhoz szükséges adatszolgáltatás, az esetmegbeszéléseken való aktív részvétel alkotja az együttműködési területet.

A családgondozók számára a jelzőrendszerei tagok információi nagyban hozzájárulnak a családgondozás hatékonyságához, problémamegoldások eredményességéhez.

A gyermekjóléti szolgáltatás 2013. évi szakmai tevékenysége

A gyermekjóléti szolgálat egész éves munkájának nagyobb részét a veszélyeztetettség megelőzése, feltárása, valamint a meglévő veszélyeztetettség csökkentése és megszüntetése

alakította. A munka azért is nagyon összetett, mivel maga a veszélyeztetettség is komplex fogalom, több tényező együttesen hozta létre. Szinte nincs olyan eset, ahol csak és kizárólag egy veszélyfaktor van jelen.

A gyermekjóléti szolgáltatás gondozási tevékenységének alakulása

	2013 év	
	gyermek	család
alapellátásban történő családgondozás	590	398
védelembe vétel	179	76
ideiglenes hatállyal elhelyezett	9	4
átmeneti nevelt	81	48
tartós nevelt	0	0
szakellátásból kikerült, utógondozás	5	4
ÖSSZESEN	864	530

A veszélyeztető tényezők megszüntetése érdekében minden esetben szakmailag körüljárt és megalapozott javaslattétel történik a védelembe vételre, amit **esetkonferencia** előz meg, ahol jelen vannak a szülők, a gyermek, az érintett családtagok és szakemberek.

A családgondozók által szervezett esetkonferenciát, mint a szociális munka hatékony módszerét a vizsgált időszakban **41 alkalommal, 108 gyermek** esetében alkalmazta a szolgálat.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a kezelt probléma típusa szerint

Probléma típusa	Száma 2013 év
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	3234
Gyermeknevelési	5930
Gyermekintézménybe való beilleszkedés	53
Magatartászavar, teljesítményzavar	4076
Családi konfliktus (szülők egymás között, szülő-gyermek)	795
Szülők vagy a család életvitele	3441
Szülői elhanyagolás	190
Családon belüli bántalmazás	221
Fogyatékoság, retardáció	94
Szenvedélybetegség	99

A gondozásba vett családoknál jellemző, hogy több problémacsoport együttesen áll fenn.

A gyermekjóléti szolgáltatás tevékenysége során a forgalmi naplóba bejegyzett intézkedések főbb irányszámai (halmozott adat):

<i>Megnevezés</i>	<i>szakmai tevékenység száma</i>
információnyújtás	9344
segítő beszélgetés	4704
hivatalos ügyekben való közreműködés	4080
közvetítés más szolgáltatásba	464
felülvizsgálaton való részvétel átmeneti nevelésbe vétel ügyében	56
felülvizsgálaton való részvétel védelembe vétel ügyében	108
elhelyezési értekezleten, tárgyaláson való részvétel	47

A szociális munka módszertani eszköztárában szereplő területi munkára, családlátogatásokra nagy hangsúlyt fektetnek a gyermekjóléti szolgáltatás munkatársai. **Ezt tükrözi, hogy a családgondozók 6844 alkalommal keresték fel otthonukban a szolgáltatásnál gondozott és nyilvántartott gyermekeket.**

Gyvt. kötelezővé teszi az észlelő és jelzőrendszeri tagok számára veszélyeztetettség esetén a gyermekjóléti szolgálat írásban történő megkeresését.

A jogszabályi előírások betartásának eredményeképpen **772 jelzés és esetészlelő lap érkezett szolgáltatáshoz.**

Népszerű volt az ingyenes jogi tanácsadás az intézménynél. A jogi tanácsadást 2013. december 31-ig 129 fő vette igénybe.

A szolgáltatás heti egy alkalommal állt rendelkezésre, melyet leggyakrabban válással, kapcsolattartással, gyermektartással, ingatlan ügyekkel, munkaügyi vitákkal, illetve hitelspirál miatt kerestek fel.

A **pszichológusi** munka elsősorban a problémákkal való szembesítés, az adott problémára adott terápia, illetve a megfelelő ellátási hálózatra való eljutást célozta. A mentális egészség ápolását, a kapcsolati és beilleszkedési problémák megoldását 3 fő pszichológus segítette.

Fontos, hogy ez az ügyfelek számára **ingyenes**, hiszen egyre korlátozottabb azon intézmények száma, ahol térítésmentesen juthatnak a szolgáltatáshoz a rászorulóknak.

A szolgáltatást 2013-ban 194 ügyfél vette igénybe.

A pszichológiai támogatás főbb területei: a magatartás és beilleszkedési zavarok, konfliktuskezelés, pszichés terhelések oldása, motiváltság ébresztés, depresszív tünetenyhítés, szenvedély betegségek, munkanélküliség, anyagi problémák, kilátástalanság, párkapcsolati krízisek kezelése megelőzése.

Szabadidős programok

A Gyvt. előírja a gyermekjóléti szolgáltatások számára a **szabadidős programok** szervezését, valamint preventív jelleggel a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros

szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást, ezzel is enyhítve a családban jelentkező hiányosságokat, nevelési problémákat, közös élmény szerzését. Tapasztalatunk szerint a szociálisan deprivált családoknak nincs motivációja erre, illetve megszervezésük nehézséget okozna a szülők számára, esetleg nem látják be ezek fontosságát.

A **SZ.I.K.R.A. Klub** a gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett olyan közösség, melynek tagjai a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés látókörébe került gyermekekből tevődik össze. 2013-ban 6 foglalkozás zajlott.

2013 évben a **nyári napközis tábor**t a Gondozási Központ családsegítői biztosították 2013. június 17-28. között, melynek helyszíne a KÓPÉ-VÁR volt. Az alsó- és felső tagozatosok számára elkülönülten megrendezésre kerülő 1-1 hetes napközis táborban a gyermekjóléti szolgáltatás nyilvántartásából 15 fő vett részt.

A gyermekjóléti szolgáltatás tavalyi kezdeményezését tovább folytatva **3 napos „ott alvós” tábor**t szervezett Döbröntén. A helyszínt Pápa Város Önkormányzata biztosította a 20 fő 9-15 év közötti gyermek számára. A vegyes életkorú és nemű résztvevőkre tekintettel a családgondozók olyan programokat igyekeztek biztosítani, melyek valamennyi résztvevő számára hasznos és érdekes elfoglaltságot nyújtottak. A programtervezetben jelentős szerepet töltött be a mozgásos tevékenység: kirándulás és túrázás, valamint a környék és Döbrönte megismerése.

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

A városban a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2001 októberében alakult. Jelenleg 15 szervezet képviselteti magát a fórum munkájában.

A 2013-as évben hat alkalommal üléseztek a koordinációs testület tagjai, akik továbbképzéseken, konferenciákon is mélyítették ismereteiket, készségeiket.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkáját a gyermekjóléti szolgáltatás segíti. Az alapszolgáltatási forma tevékenysége, prevenciós munkája nagymértékben összefonódik a helyi fórum célkitűzéseivel. Primer prevenciós eszközként működtet a szolgáltatás havi rendszerességgel egy szabadidő hasznos eltöltésére, ismeretek átadására, közösségi élményszerzésére szolgáló csoportot. A havi foglalkozásokon a fiatalabb gyermekek szülei is részt vettek, melyből következően családi programként is funkcionált.

A helyi fórum munkájában több oktatási intézmény ifjúságvédelmi felelőse is részt vállal, tagként tevékenykedik, prevenciós tevékenységet folytatva közvetítik a fórum célkitűzéseit az intézmények tanulói felé.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum jelenlegi szakmai összetételét tekintve elmondható, hogy minden olyan intézmény, szolgáltató, civil szervezet képviseltet kap tagjai között, amelyek a kábítószer fogyasztás visszaszorításában, illetve szinten tartásában érdemi munkát végeznek. Ezzel kialakult annak a lehetősége, hogy az egyes területeken észlelt problémák megoldásában az érdekeltek közvetlenül cserélhetnek információkat, irányíthatják a rászorulót a hatékony ellátási formák felé.

A szórakozóhelyek ellenőrzése a Rendőrkapitányság munkatársaival és társhatóságaival rendszeres. Éjszakai ellenőrzések zajlottak a szórakozóhelyeken, amelyen munkaköréből adódóan több KEF tag is részt vett.

Kibővített KEF ülésekre, ifjúságvédelmi kerekasztalokra, városi drogprevenciós rendezvényekre minden alkalommal a városban lévő történelmi egyházaknak is meghívót küldött a fórum.

A Pápai Rendőrkapitányságot 2 tag képviseli a fórum munkájában, akik tevékeny szerepet vállalnak annak életében. Kezdeményezésükre 2012. szeptemberében megalakult és azt követően havonta ülésezik a **Közbiztonsági és Koordinációs Bizottság**, melynek munkájában a gyermekjóléti szolgáltatás és egyben a KEF koordinátora is tevékenyen részt vesz.

A városban élő hajléktalanokkal, hátrányos helyzetű családokkal és gyerekekkel, roma családokkal, azok mentális állapotával történő foglalkozás a KEF tagok intézményen (Egyesített Szociális Intézmény) belüli delegáltsága miatt megoldott.

3.2. Gyermek napközbeni ellátása

A családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell napközbeni ellátásaként megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének a Pápa városban biztosítható személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételének rendjéről, fizetendő térítési díjak megállapításáról szóló 14/2011. (V.30.) rendelete alapján biztosított.

Pápán az önkormányzat fenntartásában 3 bölcsőde működik, melyek feladata a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátása, szakszerű gondozása, nevelése, harmonikus testi-, szellemi fejlődésének biztosítása. Ezen túlmenően a bölcsőde a fogyatékos gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását is végezheti. A **Fenyveserdő Bölcsőde (Pápa, Vajda P. ltp. 27/B.) 84, a Napsugár Bölcsőde (Pápa, Képző u. 1.) 78, a Bóbita Bölcsőde (Pápa, Tókert u. 11.) 64 férőhellyel rendelkezik.**

A 3-6 éves korosztály napközbeni ellátását az óvodai foglalkozások, míg a 6-16 éves korosztály számára az ellátást az iskolák a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és végrehajtási rendeleteiben foglaltak alapján biztosítják. Az óvoda egész napos ellátást és felügyeletet nyújt.

Az általános iskola alsó- és felső tagozatában biztosított a napközbeni ellátás.

3.3. Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni.

A gyermekek átmeneti gondozása az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb 12 hónapig tart.

Az Önkormányzat a gyermekek és családok átmeneti gondozását a Pápai Sarokkő Baptista Gyülekezetrel, mint egyházi jogi személlyel kötött ellátási szerződés útján biztosítja, 14 férőhelyen.

2013. évben 13 család, 21 fő részesült átmeneti gondozásban, 8 család ellátása pedig megszűnt. Az ellátásból kikerült személyek sorsa vagy rendeződött, vagy másik anyaatthonba, albérletbe, külföldre, ismeretlen helyre költöztek.

A Családok Átmeneti Otthona által biztosított szolgáltatás iránti igény folyamatos, így a kigondozást követően felszabaduló férőhely szinte azonnal elfoglalásra kerül.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

A **Fenyveserdő Bölcsődében** a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala, valamint a Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Népegészségügyi Intézete 2013. október 29-én tartott ellenőrzést. A vizsgálat kiterjedt a bölcsődébe felvett gyermekek számára, életkorára, csoportonkénti létszámára, az intézmény személyi- és tárgyi feltételeire, illetve dokumentációjára. Az ellenőrzés hiányosságot nem tárt fel.

A **Napsugár Bölcsődében** a Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Népegészségügyi Intézete két ízben tartott ellenőrzést:

2013. 02. 27-én a bölcsőde jelzése alapján fejtetű fertőzés előfordulása miatt járványügyi vizsgálatot folytattak le. A kisgyermeknevelők eljárását, a kezelést szakszerűnek találták. A szülőkkel felvették a kapcsolatot.

2013. 04. 18-án közegészségügyi ellenőrzés történt, melynek során a teljes körű vizsgálat hiányosságot nem tárt fel.

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2013. október 29-én tartott hatósági ellenőrzést a **Bóbita Bölcsődében**. A vizsgálat a nyilvántartást – dokumentációt, tárgyi feltételeket jogszabályi előírásoknak és szakmai szabályoknak megfelelőnek találta.

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete 2013. október 29-én ellenőrizte az intézményt. A vizsgálat során a dokumentációban kifogást nem találtak.

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2013. június 20-án hatósági ellenőrzést folytatott a **gyermekjóléti szolgáltatásnál**.

A vizsgált időszakban (2011. 02. 01 – 2013. 06. 20.) az ellenőrzés szabálytalanságot nem tárt fel.

2013. június 19-én a VMKH Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve ellenőrzést tartott **Döbröntén a gyermekjóléti nyári tábor szálláshelyén**. A vizsgálat szabálytalanságot nem tárt fel.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

A fentiekben ismertetett ellátások és szolgáltatások biztosítása, az igényeknek megfelelő bővítése és az e területen tevékenykedő állami és civil szervek és személyek, együttműködésének mind magasabb szinten történő megvalósítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani az önkéntesek bevonására is.

A Pápai Rendőrkapitánysággal meglévő jó és még szorosabb együttműködés, mely az iskolai hiányzások és a csellengő fiatalok számának csökkentését, illetve a fiatalkorúak körében erősödő szerhasználatot, normakövető magatartást célozza.

A pályázati lehetőségek még szélesebb körű kiaknázása a hátrányos helyzetű gyermekek és családok támogatása érdekében.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

Pápa Város Önkormányzata 2005 februárjában helyi bűnmegelőzési stratégiát dolgozott ki, melyben rögzítésre kerültek a helyi önkormányzat, a rendőrség, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatást ellátó személyek és intézmények, oktatási intézmények, az ügyészség és a civilszervezetek feladatai, a bűnelkövetővé válás, a bűnisméltés megelőzése, a bűnalkalmak számának csökkentése és az áldozattá válás elkerülése érdekében.

A 9 fős bizottság a közbiztonsággal összefüggő feladatok ellátását segítette, figyelmet fordított arra, hogy a bűnmegelőzésben szerepet játszó hatóságok és szervek közötti kapcsolatok tovább erősödjenek. Ezen célok realizálását szolgálták az egység munkájáról készített éves beszámolók, jelentések, az azok megvitatását követő közös információcserék.

2013. évben a **Pápai Rendőrkapitányság** jelzőrendszeri beszámolója szerint **közlekedési szabálysértés miatt 30 fiatalkorút** (14-18 év) marasztaltak el: 19 figyelmeztetésben részesült, 11 személyt eltiltottak a járművezetéstől, ill. 2 **gyermekkorút (0-14 év) vontak eljárás alá. Tulajdon elleni szabálysértés miatt 36 fiatalkorú és 22 gyermekkorú eljárás alá vont** személlyel szemben intézkedett a rendőrség. Leggyakrabban lopás vétsége miatt indult eljárás.

Bűncselekményeket 75 fiatalkorú követett el, elsősorban rablás, jogtalan elsajátítás, zsarolás, garázdaság, testi sértés, jármű önkényes elvétele, szemérem elleni erőszak, közfeladatot ellátó személy elleni erőszak, közokirat hamisítás és visszaélés kábítószerrel cselekményét követték el.

A Pápai Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórum keretén belül 2013 őszén alakult meg a **gyermek- és ifjúságvédelmi munkacsoport**. A konzultatív testület fő célja a fiatalkorúak védelmében végzett munka összehangolása, az együttműködést nehezítő körülmények kiküszöbölése, a folyamatos információcsere és az aktuális problémák gyors, hatékony megoldása.

A munkacsoport tagjai között információcsere, valamint a kidolgozott munkaterv mentén történő együttműködés nagyban elősegítheti a fiatalok védelmében végzett ifjúságvédelmi tevékenységet.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drog-prevenció stb.)

A gyermekek szabadidős programjának szervezését (sportolási lehetőségek, szakkörök, felzárkóztató foglalkozások, napközi otthon) a köznevelési, közoktatási intézményeken kívül a közművelődési intézmények (Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ, Jókai Mór Városi Könyvtár) és a Sportegyesületek látják el, továbbá jelentős szerepet tölt be a feladat ellátásában a Kópé - Vár, a Máltai Ifjúsági Centrum és a Nemzetközi Gyermeakmentő Szolgálat Magyar Egyesületének Pápai Irodája.

A fentiekben ismertetett ellátások és szolgáltatások biztosítása, az igényeknek megfelelő bővítése és az e területen tevékenykedő állami és civilszervezetek és személyek együttműködésének mind magasabb szinten történő megvalósítása a jövőben is fontos helyet foglal el az önkormányzat és intézményei feladatainak ellátásában.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy a beszámolót megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Összeállította: Bakalár Attila Szociálpolitikai csoportvezető,
Oláh Márta Gondozási Központ vezető,
Kovács Zoltánné vezető családgondozó (gyermekjóléti szolgáltatás),
Maródiné Györffy Viktória vezető családgondozó (családsegítő szolgáltatás).

Pápa, 2014. április 24.

Szalainé Tihanyi Andrea
intézményvezető

